

SvD KULTUR

Torsdag 10 januari 2013

svd.se/kultur

**Plottrig men proffsig musikal
om USA:s presidentmördare**

DAN BACKMAN, Kultur sid 9

**ABSURD JOHANSSON
PÅ ZORN MUSEET**

Kultur sid 7

Strålande

Uranfärgat glas och förstenade
nallar ingår i konstnären Maria
Miesenbergers nya utställning Sid 4-5

kultur

Biträdande kulturchef Anders Q Björkman anders.q.bjorkman@svd.se
 Litteraturredaktör Lina Kalmteg e-post lina.kalmteg@svd.se
 Kritikchef Margaretha Schön e-post margaretha.schon@svd.se
 Debatt e-post kulturdebatt@svd.se

Är det inte på tiden, efter att ha låtit Thorbjörn Egner leva i 100 år, att ta steget in i 2000-talet och begrava honom för alltid?

Svenska regissören **Sofia Jupithers** genuskritik mot Nationalteatrets uppsättning av "Folk och rövare i Kamomilla stad" har väckt ont blod i Norge. Trond Berg Eriksen, professor i idéhistoria, tycker att Jupithers saknar humor och att utspelet är typiskt svenskt, skriver TT Spektra.

Maria Miesenbergers skulpturer har ofta en blodkärlsliknande yta. "Egentligen har allt levande samma struktur, det skulle kunna vara ett blad också, säger hon.

Galleriet där skönheten

ÅTERSPEGLANDE Maria Miesenberger, konstnär känd för sina övermålade familjebilder, metallskulpturer och många offentliga uppdrag, gör sin första galleriutställning på åtta år. SvD besökte henne i ateljén före vernissagen på söndag.

En snöslaskig eftermiddag, rusningen har just börjat och bilyktorna bildar kö i ett industriområde mellan Årsta och motorleden. Maria Miesenberger öppnar till vad som kan vara Stockholms största ateljéförening.

En trappa upp i en generisk 80-talsfastighet som även rymmer en ledande aktör i bakeoff- och knäckebrödsbranschen går

vi in i en lång tom korridor, förbi en social yta i form av ett ensamt fikabord och genom en stämning som påminner om en vårdcentral efter stängningsdags.

Maria Miesenberger har vit laboratorierock på sig och arbetar in i det sista innan utställningen öppnar nu på söndag, 12 januari.

–Sverige stannar verkligen över jul och nyår och vill man ha något gjort då får man göra det

själv, säger hon som just slipar och målar några stativ till ett antal skulpturer av rostfritt stål.

En av dem, får jag för mig, ser ut som ett gethuvud eller en satyr.

Det är fråga om nallar, visar det sig. Eller var det en gång, åtminstone. Former med utgångspunkt i små textilmallebjörnar som hon sytt i olika positioner och sedan omgett med ett skal av lera som

bränts. Hon har en hel korg full av de förstenade gosedjuren.

–Nallar är ett övergångsobjekt. Man kramar dem som trygghet när man är liten, men egentligen har man nallen genom hela livet fast man låter andra objekt ersätta dem, resonerar konstnären som tar galleri Lars Bohman, före detta Jarla partilager, i besittning med skulptur och fotografi.

–När man i mitten av livet inser ändligheten kan man behöva något att hålla i, tillägger konstnären, 48 år i år.

"Reflektion/Reflections" är utställningens titel och stålmallen vi beraktar är så blankpolerad att den verkligen fungerar som en

spiegel. Men dess konkava och konvexa former återger våra ansikten grimaserande som i en skrattpespegel.

–Jag har förstorat upp nalleformen till samma storlek som ett människohuvud, jag tänker på den som ett slags mask, ett memento mori.

En masklik påminnelse om förgänglighet, om sorg, finns också i den svartvita fotografiseringen som visas. Det rör sig om en serie porträtt av hennes blundande system. I mörkrummet har hon lagt sina egna armar för fotopapperet så att de som vita skuggor tycks tysta hennes mun eller hålla för hennes ögon.

Anna Pettersson
FOTO: DAN HANSSON

50 000

kronor var får författaren och dramatikern Sara Stridsberg och skådespelerskan och regissören Anna Pettersson med TCO:s kulturpris 2012, för att de båda "tänjer och undersöker gränserna för former och normer". Priset delas ut i samband med nypremiären av "Fröken Julie" på Strindbergs Intima Teater den 22 januari.

Sara Stridsberg
FOTO: LARS PEHRSON

Kerstin Brunnberg på dubbla stolar

Statens kulturråd med Kerstin Brunnberg i ledningen beviljar tidningen Expo ett kulturstöd på 400 000, detta trots att Brunnberg även sitter i Expos styrelse.

– Jag har inte fattat något beslut, men visar det sig att jag ska Expo eller rådet kan det bli så att jag lämnar Expos styrelse, sä-

ger Brunnberg till TT Spektra.

Brunnberg menar att det kan se ut som en jävsituation, men att hon egentligen inte har inflytande över hur Kulturrådet delar ut pengar. Av samma anledning ser inte Expos chefredaktör Daniel Poohl något fel i saken.

TT SPEKTRA

Kerstin Brunnberg
FOTO: CLAUDIO BRESCIANI

Torson med bilder och kratrar är förlaga till en skulptur i uranglas.

En av nio stålblanka skulpturer som tar avstamp i nallebjörns form.

FOTO: LARS PEHRSON

speglar fulheten

Det finns alltid någon existentiell beröringspunkt i Miesenbergers konst, ofta något otäckt.

Även ett så tjugusigt objekt som den matta i form av en hjärna som fina Märta Måås-Fjetterströms väveri i Båstad vävde upp år 2005 hade undertoner av obehag. "Jag ville inte att den bara skulle vara snygg utan gärna lite äcklig också", sa hon då. Neurologin, med utgångspunkt i egna röntgenbilder i samband med en sjukdom, är ett motiv som följer henne – även som mönster av synnervens ådror utmed en gallerivägg.

Hon uppskattar ambivalens, ett mellanläge mellan skönhet

och fulhet, förklarar hon och håller upp en glasbit. Det är ett prov på uranglas, lindrigt radioaktivt, från Tjeckien och skiftar än i blekt gula, än i giftigt ljusgröna nyanser.

Jag försöker hitta ett läge där det både ser ut som skitigt avloppsvatten och skimrar jättevackert. ”

– Jag försöker hitta ett läge där det både ser ut som skitigt avloppsvatten och skimrar jättevackert.

Att färga glas med uranoxid är en traditionell teknik, känd i det antika Rom, som i Sverige använts bland annat av Reijmyre glasbruk. Idag tillverkas det ännu av böhmiska glasbruk och är just det material som Maria Miesenberger begagnat sig av för det som kanske är utställningens pièce de resistance. Två skulpturer i uranglas, den ena i form av en hjärnhalva innehållande ett mindre hjärnformat hålrum.

Ett av utställningens teman

kan vara tiden, vår livslängd i förhållande till evigheten.

– Uranet, det som gör att glas lever och förändras med ljuset har en halveringstid på 4,5 miljarder år. Det är en otänkbar

tidsrymd, omöjlig att begripa för oss vars egen korta lilla tid på jorden knappt är en blinkning.

CLEMENS POELLINGER

08-13 51 90, clemens.poellinger@svd.se

Smyckar tunnelbanan i Enskede gård

Maria Miesenberger, född 1965, är en av Sveriges mest välrenommerade samtidskonstnärer.

Hennes bildsvit Sverige/Schweden har ställts ut internationellt, hennes skulpturer syns bland an-

nat kring konsthallen Artipelag och i vår invigs hennes gestaltning av t-banestationen Enskede gård.

Utställningen "Reflektion/Reflections" öppnar på söndag.

